

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA
KANCELARIA PREZYDENTA
97-400 Bełchatów, ul. Kościuszki 1

Pan
Piotr Wysocki
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Bełchatowie

*Komisje Oświaty, Kultury i Sportu
Komisje Rodziny, Zdrowia i Sprawy Społeczne
Komisje Praw i Forpoczenie Publiczne*
15.04.2020r.
E. Jankowska

KP.110.10.2020

Bełchatów, 2020-03-17

W załączeniu przekazuję raport z realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa za 2019 rok.

Powyższy raport, przyjęty podczas Posiedzenia Rozstrzygającego w dniu 16 marca 2020 r., zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej i jej Komisjom przez Panią Iwonę Nowak – Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych.

PREZYDENT MIASTA
Czechowska
mgr Mariola Czechowska

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA

Data wpływu.....14.04.2020
Znak sprawy.....
/podpis/

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA BEŁCHATOWA za 2019 rok**

Bełchatów, 2020 rok

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

**RAPORT z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA BĘLCHATOWA za 2019 rok**

Wprowadzenie

„Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który przedkłada radzie gminy w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy”.

Przedkładany raport przedstawia działania realizowane w 2019 roku w ramach „Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2017 -2021”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXVII/244/16 Rady Miejskiej w Bełchatowie w dniu 27 października 2016 r.

W 2019 roku zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii były podejmowane przez Urząd Miasta Bełchatowa, szkoły, zespół interdyscyplinarny powołany na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie, Szpital Wojewódzki w Bełchatowie, Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną, Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie, Straż Miejską, Szpital Wojewódzki oraz organizacje pozarządowe. Powyższe instytucje zostały określone na etapie przygotowania Programu jako jego realizatorzy.

Należy zauważyć, iż gminy wykonują większość zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, co wynika z faktu, że są one prawnie zobligowane do podejmowania licznych aktywności w tym obszarze na mocy Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Na podstawie powyższej ustawy jednostki samorządu terytorialnego zostały również zobowiązane do opracowania i wdrożenia gminnego programu przeciwdziałania narkomanii oraz otrzymały możliwość wykorzystywania środków z pozwoleń na sprzedaż alkoholu na działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii na poziomie lokalnym. Głównym zadaniem gmin w tym zakresie jest wspieranie programów profilaktyki uniwersalnej.

O tym, że narkomania jest istotnym problemem na terenie powiatu bełchatowskiego informują statystyki przedstawione przez Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie:

Tabela nr 1. Informacje dotyczące problematyki narkomanii.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.
Liczba przestępstw popełnionych w związku z narkotykami - ogółem	76	93
Liczba przestępstw popełnionych w związku z narkotykami przez osoby nieletnie poniżej 17 r.ż.	8	3
Liczba osób podejrzanych o posiadanie narkotyków - ogółem	45	103
Liczba osób podejrzanych o posiadanie narkotyków przez osoby nieletnie poniżej 17 r.ż.	6	3
Liczba spraw skierowanych do prokuratury oraz sądów rodzinnych	66	43
Ilość i asortyment skonfiskowanych środków odurzających - marihuana	23,11 kg	13,18kg
Ilość i asortyment skonfiskowanych środków odurzających - amfetamina	50,3 g	26,6 g
Liczba zatrzymanych osób pod wpływem narkotyków w ruchu drogowym	0	Brak danych
Liczba osób, które: w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej udzielały innym środków odurzających lub substancji psychotropowej	4	4

Źródło: Dane ze zbiorów Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie

Narkomania stwarza zagrożenia i obniża ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Możliwości efektywnego radzenia sobie z tym zjawiskiem, jak i wieloma innymi problemami społecznymi należy poszukiwać przede wszystkim na szczeblu lokalnym. Dzieje się tak dlatego, że to lokalnie działające instytucje, osoby czy organizacje pozarządowe są w stanie trafnie określić charakter problemu, jego skalę oraz podjąć adekwatne środki zaradcze. Osiągnięcie takiego celu jest możliwe jedynie poprzez ścisłą interdyscyplinarną współpracę i ścisłą koordynację działań wielu instytucji zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem narkomanii.

Wypracowaniu wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym zapewniają m.in. nowoczesne programy profilaktyczne realizowane w ramach „Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2017 - 2021”, z którego raport za 2019 rok przedstawiono poniżej. Działania realizowane w 2019 r. w ramach programu, były głównie działaniami profilaktyki uniwersalnej adresowanymi do grupy niskiego ryzyka. Profilaktyka ta ma dwa podstawowe cele, promocję zdrowego stylu życia, a przez to zmniejszenie zachowań ryzykownych.

Cel strategiczny Programu Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest w trzech następujących obszarach:

- 1) Profilaktyka, edukacja i działania informacyjne,
- 2) Leczenie, rehabilitacja i ograniczanie szkód zdrowotnych,
- 3) Postrehabilitacja i pomoc socjalna.

I. REALIZACJA PROGRAMU W OBSZARZE PROFILAKTYKI

1.1. Profilaktyka uniwersalna

Profilaktykę należy zaczynać odpowiednio wcześnie. Właściwym miejscem na ich realizację jest szkoła podstawowa. Niezwykle ważnym elementem programów profilaktycznych, ściśle zintegrowanym z treścią przekazów edukacyjnych dla młodzieży są spotkania z rodzicami, wprowadzające do tzw. profilaktyki domowej, przygotowującej rodziców do rozmawiania ze swoimi dziećmi nt. problemów wynikających z picia alkoholu i nadużywania narkotyków oraz do podejmowania interwencji w sytuacjach kryzysowych.

Dzięki powszechnej dostępności do programów profilaktycznych, które objęty swym zasięgiem znaczną część systemu oświaty w całym kraju, w stosunkowo krótkim czasie udało się stworzyć profesjonalne środowisko ludzi zaangażowanych w działania profilaktyczne i naprawcze, którzy w sposób kreatywny włączyli się w realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W powyższym zakresie Miasto Bełchatów w 2019 roku dofinansowało następujące działania:

1/ Profilaktyka uniwersalna prowadzona w szkołach.

Szkoły są naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach normalnej pracy wychowawczej, czy edukacyjnej (np. w ramach realizacji edukacji zdrowotnej). Samorząd lokalny realizuje to zadanie nie tylko poprzez finansowanie realizacji zajęć (jeżeli odbywają się w ramach zajęć pozalekcyjnych, pozaetatowych obowiązków nauczycieli), ale również poprzez szkolenia i podnoszenie kompetencji nauczycieli czy realizatorów programów profilaktycznych.

W 2019 roku w realizacji programów profilaktycznych udział wzięło 764 rodziców, 87 nauczycieli oraz 3326 uczniów, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2. Liczba dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi w szkołach, ze wskazaniem placówek realizujących programy.

Kategoria	2018	2019
Dzieci i młodzież objęta działaniami	1461	3326
Rodzice objęci działaniami	400	764
Nauczyciele/wychowawcy/pedagodzy	61	87
Placówki	9 /SP1, SP3, SP4, SP5, SP8, Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 9, SP12, SP13, SZSO Nr 2 im. A. Mickiewicza/	9 /SP1, SP3, SP4, SP5, SP8, SP 9, SP12, SP13, III LO /

Skuteczność profilaktyki zależy w dużej mierze od tego, w jaki sposób jest wprowadzana w życie, a więc od koncepcji i realizacji konkretnego programu, tj.:

a) standardem we wszystkich działaniach profilaktycznych powinien być udział rodziców. W tym samym stopniu, co dzieci są oni adresatami programów, albo uczestniczą w części działań, albo też aktywnie wspierają pracę innych osób lub organizacji.

b) ważnym aspektem programów wykorzystujących strategię działań środowiskowych oraz wprowadzania zmian w społecznościach lokalnych jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu

rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb emocjonalnych dzieci i młodzieży. Chodzi tu zarówno o warunki materialne, jak i ogólną atmosferę społeczną (np. klimat szkoły i poczucie więzi ze szkołą).

c) tym, co wydaje się być wspólnym elementem programów, dzięki którym udało się ograniczyć używanie substancji psychoaktywnych przez nastolatków, jest dbałość o dostępność oferowanych usług i ich adekwatność do potrzeb indywidualnego odbiorcy. Realizatorzy programów ustalają indywidualny program działań wobec każdego podopiecznego. Organizatorzy zajęć edukacyjnych dla rodziców, zapewniają opiekę ich dzieciom w czasie sesji.

W szkołach realizowano m.in. takie działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, jak:

1. Cykliczne spotkania dla rodziców uczniów z przedstawicielami policji - Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii KPP Bełchatów.
Spotkania zorganizowane były w ramach projektu profilaktycznego pn. „W szponach nałogu”, który policja realizowała przy współpracy Urzędu Miasta Bełchatowa. Tematyka spotkań dotyczyła profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków odurzających.
2. Zajęcia profilaktyczne dla uczniów prowadzone przez przedstawicieli policji - Zespół ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii KPP Bełchatów. Spotkania zorganizowane zostały w ramach projektu profilaktycznego, który realizowała policja przy współpracy z Urzędem Miasta Bełchatów. Tematyka spotkań pn. „Przemoc a Moc w szkole” dotyczyła uzależnień od alkoholu i środków odurzających.
3. Spotkania z przedstawicielami Straży Miejskiej na temat: „Jak uchronić dziecko przed narkotykami i dopalaczami”, „Zanim spróbujesz - narkotyki i dopalacze” oraz „Zagrożenia na imprezach młodzieżowych”.
4. Uczniowie uczestniczyli w Wojewódzkiej Kampanii Edukacyjnej Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi pn. „Dopalaczom mówimy STOP - wybieramy zdrowie”. Współorganizatorami kampanii były Powiatowe Stacje Sanitarne - Epidemiologiczne województwa łódzkiego, w naszym mieście PSSE w Bełchatowie.
Celem głównym kampanii było zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych, kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych, promocja zdrowego stylu życia wśród uczniów szkół podstawowych.
5. Akcja profilaktyczna dla klas 6-8 pod hasłem: „Stop używkom- wybieramy zdrowie!”. W ramach akcji uczniowie w klasach 6-8 wraz z wychowawcami podjęli szereg działań mających na celu uświadomienie jak niebezpieczne jest sięganie po środki odurzające. Akcja miała również na celu uświadomienie uczniom jak ważne jest dbanie o swoje zdrowie w aspekcie fizycznym, psychicznym i duchowym.
Uczniowie przygotowali plakaty z informacjami dotyczącymi tego, jak dbać o zdrowie w aspekcie fizycznym, psychicznym i duchowym, gdzie szukać pomocy w sytuacjach trudnych. Były również plakaty z hasłami antynikotynowymi, antynarkotykowymi i antyalkoholowymi, informujące o niebezpieczeństwach związanych z używaniem środków uzależniających.
6. Szkolna debata pod hasłem „Są na tym świecie rzeczy, których nie można kupić”, na której rozgorzała dyskusja na temat uznawanych, cenionych przez uczniów wartości i ich znaczenia w życiu każdego człowieka.
7. Szkolny Konkurs Profilaktyczny pn. „Nie namówisz mnie, nie spróbuję - wiem z czym mam do czynienia”. Uczniowie klas 6- 8 mogli sprawdzić swoją wiedzę na temat uzależnień.
8. Plastyczny Konkurs Profilaktyczny pn. „Stop nałogom”.
9. Konkurs pn. „Pozytywnie zakręcenii” (prace literackie, fotograficzne, filmy, prezentacje multimedialne).
10. Spotkanie uczniów klas drugich oddziałów gimnazjalnych z Jarostawem Wajkiem.
11. Realizacja ogólnopolskiej kampanii pn. „Dopalaczom mówimy stop! Wybieramy zdrowie”.

12. Pedagodzy uczestniczyli w szkoleniu organizowanym przez RCPS i Stowarzyszenie Monar pn. „ Szkoła jako środowisko profilaktyczne. Profilaktyka zachowań ryzykownych w pracy z uczniem i jego rodzicami”.
13. Spotkania z funkcjonariuszami policji dla klas 8, dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich oraz zagrożeń wynikających z zażywania środków psychoaktywnych.
14. Zagadnienia związane z zagrożeniami wynikającymi z zażywania środków psychoaktywnych znajdują się również w programach wychowawców klas i poruszane są w trakcie zajęć z wychowawcą.
15. Szkoły na bieżąco współpracują z Bełchatowskim Centrum Profilaktyki i Terapii, prowadzonym przez Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” oraz z Poradnią Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień Stowarzyszenia Monar w Łodzi.
16. Udział uczniów w warsztatach profilaktycznych pn.: „Łódź ratunkowa”, „Asertywność”, „Cyrk” przeprowadzonych przez Fundację „Aby nikt nie zginął”.

2/ Działania profilaktyczne realizowane w świetlicach środowiskowych, adresowane do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców.

Zasady funkcjonowania świetlic środowiskowych, jako jednego z typów placówek wsparcia dziennego, reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stworzona została ona głównie z myślą o dzieciach, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych z uwagi na dysfunkcyjność rodzin, w których się wychowują. Placówki wsparcia dziennego wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Współpracują z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także szkołami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w tych placówkach jest bezpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Zgodnie z ustawą, świetlice środowiskowe są prowadzone w formie opiekuńczej i zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. W 2019 roku na terenie Miasta Bełchatowa funkcjonowały następujące świetlice środowiskowe:

- Świetlica Środowiskowa „Promyk”, prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie;
- Świetlica Środowiskowa „Arka”, działająca przy Stowarzyszeniu Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej o/ Bełchatów;
- Świetlica Środowiskowa „Przystań”, prowadzona przez Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych PRZYSTAŃ w Bełchatowie.

W 2019 r. do ww. świetlic uczęszczało łącznie 108 dzieci w wieku 5 - 17 lat. Pracę z podopiecznymi prowadzili doświadczeni specjaliści, tj. psycholog, pedagog, logopeda, itp. W każdej z nich dzieciom zapewniano pomoc przy odrabianiu lekcji oraz co najmniej 1 posiłek. Obejmując kompleksową opieką dzieci i młodzież, ww. placówki realizowały szereg działań w oparciu o stałą współpracę z rodzicami. Prowadzono m.in.:

- w Świetlicy Środowiskowej „Promyk” - zajęcia profilaktyczno-rozwojowe, zajęcia na basenie i lodowisku w PCS w Bełchatowie, zajęcia w strzelnicy Iglica i Muzeum Regionalnym w Bełchatowie, zajęcia z ceramiki i relaksacyjne w „Sali doświadczania świata” w Środowiskowym Domu Samopomocy „Koniczynka” w Bełchatowie. Organizowano również szereg imprez okolicznościowych.
- w Świetlicy Środowiskowej „Arka” - zajęcia nakierowane na wyrównywanie braków edukacyjnych - (poprzez pomoc w odrabianiu lekcji, na realizację przedsięwzięć profilaktycznych - głównie w zakresie edukacji antyalkoholowej oraz antynarkotykowej), a także na rozwijanie umiejętności uczestników świetlicy - poprzez realizację zajęć plastycznych, muzycznych oraz sportowych.

- w Świetlicy Środowiskowej „Przystań” - zajęcia wspomagające rozwój psychofizyczny podopiecznych, podnoszące efektywność uczenia się poprzez korygowanie odchyłeń od normy, wyrównujące i kompensujące braki w opanowaniu podstawowych umiejętności życiowych oraz eliminujące przyczyny i przejawy zaburzeń, w tym zaburzeń zachowania.

3/ Działania prowadzone przez Straż Miejską w Bełchatowie.

Zagadnienie przestępczości związanej z narkomanią oraz ochroną, zwłaszcza dzieci i młodzieży szkolnej przed zagrożeniem narkotykami i dopalaczami, jest jednym z priorytetów działania Straży Miejskiej w Bełchatowie. W związku z brakiem uprawnień do zwalczania przestępczości narkotykowej Straż Miejska koncentruje swoje działania na aktywnej i szeroko zakrojonej prewencji oraz programach profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz działaniach prewencyjnych w miejscu spożycia narkotyków i w rejonach sklepów z „dopalaczami”. W trakcie wykonywania zadań prewencyjnych w ubiegłym roku ujęto jednego sprawcę przestępstwa związanego z narkomanią, którego przekazano do Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie.

Tabela nr 3. Liczba Interwencji związanych z przestępczością narkotykową.

Wyszczególnienie	2019 r.
Interwencje związane z przestępczością narkotykową	Ujawniono jedno przestępstwo
Zatrzymania związane z przestępczością narkotykową (z podziałem na wiek i płeć)	Zatrzymano i przekazano policji 1 mężczyznę w wieku 25 lat.
Rodzaj i ilość skonfiskowanych środków psychoaktywnych	Zabezpieczono i przekazano Policji torebkę z suszem.

Źródło: Dane ze zbiorów Straży Miejskiej w Bełchatowie

Straż Miejska każdego roku prowadzi szeroko zakrojony program profilaktyczny w szkołach. Celem programu profilaktycznego jest podniesienie świadomości uczniów, nabycia przez nich praktycznych umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami w otaczającym świecie. Profilaktyka obejmuje działania zmierzające do ochrony uczniów przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielenia wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Wzmoczone działania profilaktyczne przez Straż Miejską odgrywają zasadniczą rolę w ograniczaniu i eliminowaniu zachowań ryzykownych wśród dzieci oraz kształtują umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami. W odniesieniu do dzieci i młodzieży, Straż Miejska od 16 lat realizuje zadania edukacyjne poprzez szeroko rozumianą działalność profilaktyczną, na którą składają się między innymi zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w szkołach w formie prelekcji, warsztatów, wzmoczonych patroli i posterunków stałych w placówkach oświatowych.

Opracowany szeroki program z zakresu profilaktyki szkolnej dostosowany do potrzeb wynikających z doświadczeń lat ubiegłych oraz opinii pedagogów szkolnych, to przede wszystkim działania mające na celu:

- ochronę ucznia przed agresją, uzależnieniami, które spowalniają lub zakłócają jego rozwój;
- zapobieganie patologiom, takim jak: agresja, przemoc, uzależnienia i właściwe reagowanie w chwili pojawiania się ich na terenie szkoły czy w środowisku lokalnym;
- bezpieczeństwo dziecka poza domem, w kontaktach z osobami obcymi;
- zapoznanie dzieci, młodzieży z współczesnymi problemami oraz odpowiedzialnością prawną;
- informowanie uczniów, nauczycieli, rodziców o szkodliwości używek i innych ryzykownych zachowań.

Poniżej przedstawiono wykaz przygotowanych tematów zajęć, w tym dla rodziców i nauczycieli, w kontekście uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych:

1. „Bezpieczeństwo dziecka w kontaktach z osobami obcymi”.
2. „Bezpieczne spędzanie czasu wolnego”.
3. „Stop agresji fizycznej i psychicznej”.
4. „Agresja - nie zamykaj oczu”.
5. „Zagrożenia na imprezach młodzieżowych”.
6. „Zanim spróbujesz - narkotyki i dopalacze”.
7. „Czym są dopalacze?”.
8. „Piłem, brałem - nie zamykaj oczu”.
9. „Zagrożenia wynikające z Internetu”.
10. „Środki odurzające - szkoła bez diler. Alkohol, papierosy, narkotyki. Konsekwencje prawne”.
11. „Odpowiedzialność prawna nieletnich i osób dorosłych”.
12. „Jak uchronić dziecko przed narkotykami i dopalaczami”.
13. „Bezpieczny przedszkolak/uczeń”.

Tabela nr 4. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach profilaktycznych w zakresie uzależnień, realizowanych na terenie szkół oraz liczba wypracowanych godzin.

Wykaz porównawczy do roku 2018					
Lp.	Temat	L. uczniów 2018	L. godzin 2018	L. uczniów 2019	L. godzin 2019
1.	Bezpieczeństwo dziecka w kontaktach z osobami obcymi.	1 132	63	2 251	80
2.	Zanim spróbujesz - narkotyki i dopalacze.	1 510	70	1 353	59
3.	Bezpieczne spędzanie czasu wolnego (bezpieczne wakacje, bezpieczne ferie).	6 470	45	6 419	56
4.	Stop agresji fizycznej i psychicznej.	1 007	55	1 485	71
5.	Odpowiedzialność prawna nieletnich i osób dorosłych.	776	34	1 530	50
6.	Szkoła bez diler. Środki odurzające. Alkohol, narkotyki, papierosy. Konsekwencje prawne.	882	43	600	23
7.	Czym są dopalacze?	459	20	769	33
8.	Zagrożenia na imprezach młodzieżowych.	482	25	39	2
9.	Zagrożenia wynikające z Internetu.	736	37	651	38
10.	Jak uchronić dziecko przed narkotykami? - dla nauczycieli i rodziców	195	5 spotkań	60	2
11.	Bezpieczny przedszkolak/uczeń - dla rodziców.	277	6 spotkań	180	2
12.	Agresja - nie zamykaj oczu.	132	7	372	18
13.	Piłem i brałem - nie zamykaj oczu.	145	9	93	5
Razem:		14 203	419	15 802	439

Źródło: Dane ze zbiorów Straży Miejskiej w Bełchatowie

Materiały edukacyjne służące w walce z dopalaczami :

1. Materiały na zajęcia edukacyjne - filmy:

- „Dopalacze- Zagrożenia ”

- Dopalacze- Zabijacze- Do grobowej deski”

2 „Narkogogle”, które stymulują wiele skutków używania narkotyków lub przedawkowania leków, w tym:

- Dezorientacja,
- Zaburzenia percepcji,

- Zawroty głowy,
- Brak koncentracji,
- Zniekształcenie obrazu,
- Problemy z pamięcią,
- Poczuciem euforii.

4/ Prowadzenie lokalnej kampanii edukacyjnej.

Podjęte działania:

a) Miasto Bełchatów zaangażowało się w ogólnopolską kampanię „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2019”.

Cele programu:

Kampania podejmuje problem profilaktyki uzależnień. Do najważniejszych celów należy promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia, atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec dysfunkcji, szczególnie zażywania narkotyków i picia alkoholu oraz stosowania przemocy, kształtowanie u dzieci i młodzieży postaw sprzyjających ich rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takich jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.

Kampania, realizowana głównie w formie konkursów tematycznych, finansowana przez Miasto Bełchatów, została przeprowadzona na terenie szkół.

Główne cele kampanii w 2019 r.:

1. Wzbudzenie wśród uczniów motywacji do działania i osiągnięcia założonych celów.
2. Samopoznanie w zakresie talentów, zainteresowań i pasji.
3. Ograniczanie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych oraz sięgania po substancje psychoaktywne.
4. Wspieranie działalności wychowawczej szkół i placówek oświatowych w zakresie nowoczesnej edukacji prozdrowotnej (alkohol, papierosy, dopalacze, nowe narkotyki) poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, spotkań, konkursów.

Wśród laureatów tej edycji kampanii znalazło się 7 uczniów bełchatowskich szkół podstawowych. Wyróżnienia otrzymali uczniowie ze szkół: Szkoła Podstawowa Nr 8, Szkoła Podstawowa Nr 12 oraz Zespół Szkolno - Przedszkolny Nr 9. Wszyscy otrzymali nagrody rzeczowe wraz z dyplomami z biura kampanii.

b) inicjatywy podejmowane na rzecz walki z dopalaczami i narkotykami przez Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie

1/Realizując zadania prewencyjne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom narkotykowym policjanci w 2019 roku prowadzili liczne prelekcje i moderowali dyskusje zagadnieniowe w szkołach. Ponadto bełchatowscy policjanci przeprowadzili cykl działań profilaktycznych w tematyce uzależnień od alkoholu i środków odurzających, pn. „Przemoc a moc w szkole”. Przedsięwzięciem objęto 364 uczniów szkół z Bełchatowa.

2/ Przez cały rok prowadzono spotkania, których tematem były zagrożenia związane z narkomanią. Łącznie w spotkaniach profilaktycznych udział w nich wzięło 957 uczniów z całego powiatu bełchatowskiego.

3/ KPP przeprowadziła 2 spotkania z pedagogami.

4/ W ramach programu pn. „W szponach natogu”, KPP zorganizowała 18 spotkań dla rodziców z wykorzystaniem specjalistycznej walizki edukacyjnej, która zawiera środki przypominające narkotyki oraz przedmioty służące do ich zażywania i przechowywania. W zajęciach udział wzięło 233 rodziców uczniów wytypowanych placówek oświatowych. Zajęcia prowadzono w formie dyskusji, rozmowy kierowanej i ćwiczeń.

1.2. Profilaktyka selektywna

Profilaktyka selektywna ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących narkotyków, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem narkotyków przez dziecko.

Odbiorcy działań profilaktyki selektywnej to podgrupy wybranej populacji (np. ogółu młodzieży) charakteryzujące się obecnością czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, środowiskowych), związanych z podejmowaniem danych zachowań ryzykownych, np.: używania czy nadużywania substancji psychoaktywnych. Do odbiorców profilaktyki selektywnej zaliczamy więc m.in.: niepełnoletnie osoby popełniające czyny karalne, osoby zagrożone demoralizacją, dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, osoby okazjonalnie używające narkotyków.

Metody profilaktyki selektywnej obejmują takie działania jak m. in.: dostarczanie informacji na temat ryzyka związanego z używaniem substancji, poradnictwo indywidualne, poradnictwo rodzinne, terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia, organizacja czasu wolnego (tzw. zajęcia „alternatyw”). W działaniach ważne jest uwzględnienie specyficznych problemów i potrzeb uczestników programu.

Realizatorzy profesjonalnych programów profilaktyki selektywnej to przede wszystkim psychologowie, socjoterapeuci i doradcy rodzinni. Zajęcia najczęściej odbywają się w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, klubach oraz świetlicach socjoterapeutycznych.

Reagowanie szkoły na problem używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków) oraz czyny karalne popełniane przez uczniów odbywa się w oparciu o obowiązujące prawo oświatowe, w szczególności przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

W 2019 r. na terenie miasta Bełchatowa działania w ramach profilaktyki selektywnej realizowała Świetlica Socjoterapeutyczna „STER”, prowadzona przez MOPS w Bełchatowie. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest to kolejny typ placówki wsparcia dziennego. W przeciwieństwie do świetlic środowiskowych placówka jest prowadzona w formie specjalistycznej. Placówka organizuje m.in. zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię. Z pobytu w świetlicy skorzystało w 2019 r. łącznie 56 dzieci w wieku od 6 do 16 lat, w tym 8 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Dzieci uczęszczające do placówki korzystały z wyżywienia w postaci dwóch posiłków, uczestniczyły w wielu zajęciach świetlicowych oraz korzystały z pomocy w nauce. Kilkoro dzieci pozostaje nadal pod stałą kontrolą specjalistów z uwagi na różnego rodzaju deficyty rozwojowe. W Świetlicy Socjoterapeutycznej „STER” realizowany był program socjoterapeutyczny pn. „Mogę więcej”. W ramach tego zadania realizowano diagnostykę i terapię psychologiczną, diagnostykę i terapię pedagogiczną, diagnostykę i terapię logopedyczną, zajęcia rekreacyjno-sportowe, zajęcia z muzykoterapią, zajęcia z instruktorem. W świetlicy pracuje 4 wychowawców, w tym 2 mających specjalistyczne przeszkolenie w zakresie socjoterapii.

Uczestnikami Świetlicy Socjoterapeutycznej „Ster” są dzieci i młodzież z terenu miasta Bełchatowa. Uczestnictwo w zajęciach jest nieodpłatne. Świetlica funkcjonuje przy ul. Okrzei 1a w Bełchatowie.

Głównym celem działań jest wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji: opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej poprzez budowanie wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych dysfunkcją.

II. REALIZACJA PROGRAMU W OBSZARZE REHABILITACJI, LECZENIA I OGRANICZENIA SZKÓD ZDROWOTNYCH

W przypadku konieczności podjęcia terapii, osoby nieletnie kierowane są do specjalistycznych placówek na terenie woj. łódzkiego bądź na terenie kraju. Wykazy placówek są dostępne w poradniach i punktach konsultacyjnych oraz w Urzędzie Miasta Bełchatowa.

Na terenie gminy nie funkcjonują placówki specjalistyczne, które na wprost zajmują się leczeniem uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych. Również Szpital Wojewódzki w Bełchatowie nie ma podpisanej umowy na leczenie narkomanii na Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych.

Tabela nr 5. Placówki leczenia uzależnień na terenie gminy.

Lp.	Liczba placówek leczenia uzależnień znajdujących się na terenie gminy (stan na dzień 31.12.2019 r.)	
1.	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - Szpital Wojewódzki w Bełchatowie	1
2.	Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (oddział detoksykacyjny) - Szpital Wojewódzki w Bełchatowie	1
3.	Całodobowy Oddział Terapii Uzależnienia - Szpital Wojewódzki w Bełchatowie	1
4.	Poradnia Leczenia Uzależnień - „WOLMED”	1

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia prowadzi poradnictwo oraz grupy wsparcia/edukacyjne dla osób z politoksykomania tj. równoczesnym bądź naprzemiennym używaniem różnych substancji psychoaktywnych.

Osoby uzależnione nie zmotywowane do leczenia mogą być edukowane w zakresie ograniczenia szkód zdrowotnych związanych z przyjmowaniem narkotyków. Dla wszystkich klientów oraz pacjentów poradni oferowana jest współpraca z miejscowym systemem pomocy społecznej. W placówce istnieje możliwość konsultacji z lekarzem psychiatrą oraz psychologiem. Poradnia czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 19:30. Przyjmowani są pacjenci powyżej 18. roku życia. Dla osób z problemem narkotykowym prowadzone jest poradnictwo.

Tabela nr 6. Liczba osób zgłaszających się dobrowolnie na terapię dotyczącą uzależnień w Szpitalu Wojewódzkim w Bełchatowie.

Lp.	Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.
1.	Osoby zgłaszające się na terapię	18	12
2.	Osoby zgłaszające się na terapię po raz pierwszy	15	8
3.	Płeć osób	K - 4 M - 14	K - 2 M - 10
4.	Osoby, które ukończyły terapię z podziałem na wiek i płeć	8 osób, w tym: 6 mężczyzn: w wieku: 21-33 lata, 2 kobiety w wieku: 24 i 40 lat.	7 osób, w tym: 6 mężczyzn: w wieku: 22-43 lata, 1 kobieta w wieku 32 lata.

Źródło: Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie

W przypadkach detoksykacji i terapii odwykowej Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych, świadczy usługi w zakresie wszystkich substancji psychoaktywnych dla pacjentów z terenu całego województwa. Świadczy również usługi dla osób z sądowym obowiązkiem leczenia odwykowego (z terenu 13 sądów woj. łódzkiego). Oddział ściśle współpracuje z Poradnią Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu oraz z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką uzależnień na terenie Bełchatowa.

W 2019 roku do szpitala zgłaszały się osoby z rozpoznaniem (uwzględnienie uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz zaburzeń psychicznych spowodowanych zażywaniem tych środków) - osoby z politoksykomią tj. równoczesnym bądź naprzemiennym używaniem różnych substancji psychoaktywnych.

Tabela nr 7. Liczba porad i konsultacji udzielanych osobom z problemem narkomanii, liczba osób przyjętych, zatrudnionych i czas oczekiwania na przyjęcie.

Lp.	Wyszczególnienie		2018 r.	2019 r.
1.	Porady i konsultacje udzielone osobom z problemem narkomanii	Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu - program dla uzależnionych	925	693
		Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	0	0
2.	Osoby przyjęte	Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu- program terapeutyczny dla uzależnionych	18	12
		Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	0	0
3.	Osoby zatrudnione zakresie rozwiązywania problemów narkomanii	Lekarze	3*	3*
		Terapeuci i instruktorzy	13*	11*
		Inne osoby	23*	25*
4.	Liczba dni, które osoba z problemem narkomanii musi czekać w kolejce na rozpoczęcie terapii (średnia wartość miesięczna)	Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu - program dla uzależnionych	7-14 dni	do 7 dni
		Oddział Leczenia Uzależnień	0	0

Źródło: Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie

*/*liczba osób pracujących łącznie w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu oraz na Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych/.*

III. REALIZACJA W OBSZARZE POSTREHABILITACJI I POMOCY SOCJALNEJ

1/ W ramach Programu Przeciwdziałania Narkomanii prowadzone były również inne formy pomocy na rzecz problemowych odbiorców oraz ich rodzin. Należą do nich między innymi: pomoc socjalna i finansowa dla mieszkańców, zajęcia edukacyjne i terapeutyczne dla rodzin z problemem narkotykowym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie prowadzona w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego. Działania te prowadzone są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie w 2019 roku udzielał osobom z problemem narkomanii pomocy materialnej w postaci zasiłków celowych na zakup żywności, opatu, zasiłków okresowych, stałych, składek zdrowotnych, obiadów w jadłodajni. Dziecko z rodziny z problemem narkomanii korzystało z pomocy w formie obiadów w przedszkolu. Pracownicy socjalni kierowali osoby z problemem narkomanii do pomocy żywnościowej z Banku Żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Jedna rodzina, w której występuje problem narkomanii była objęta wsparciem asystenta rodziny. Pracownicy socjalni i asystenci kierowali osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny do specjalistów pracujących w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego w tutejszym Ośrodku, współpracowali z kuratorami sądowymi. Ponadto informowali o innych placówkach udzielających pomocy i zajmujących się leczeniem osób uzależnionych od narkotyków, motywowali do utrzymywania abstynencji i odbycia terapii odwykowej.

Tabela nr 8. Liczba środowisk objętych wsparciem MOPS, w których istnieje problem narkomanii.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.
Środowiska z problemem uzależnienia od narkotyków	27	15
Rodziny z problemem narkomanii	10	3
Gospodarstwa 1-osobowe z problemem narkomanii	17	12
Kwota przyznanych środków finansowych w zł	89 602,74 zł	45 482,82 zł

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bełchatowie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 r. objął pomocą 15 środowisk (tj. rodziny oraz gospodarstwa jednoosobowe) z dysfunkcją społeczną będącą następstwem nadużywania substancji psychoaktywnych. Pomoc wyżej wymienionym osobom udzielana była w postaci świadczeń pieniężnych oraz pracy socjalnej. Należy zauważyć, że znacząco spadła liczba zarówno środowisk, jak i rodzin z problemem nadużywania środków psychoaktywnych.

W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowano działania mające na celu integrowanie i koordynowanie bełchatowskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym budowanie współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, a w szczególności w realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Przemoc jest zjawiskiem występującym w rodzinach o różnym statusie materialnym i społecznym. W 83 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” była prowadzona w rodzinach, które nie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej - tj. 73%, w 2018 r. - 61 przypadków tj. 64%, natomiast w 31 przypadkach - tj. 27%, rodziny były objęte pomocą społeczną, w 2018 r. - 34 przypadki, które stanowiły 36%. Wzrasta liczba rodzin, w których była prowadzona procedura nie objętych wcześniej pomocą społeczną. Zauważalny jest wzrost rodzin o wysokim statusie materialnym i społecznym.

U źródeł przemocy w rodzinie najczęściej tkwi uzależnienie od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale także osób doznających przemocy lub obu stron jednocześnie. Na 146 „Niebieskich Kart - A”, które

wpłynęły w 2019 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego w 122 przypadkach wystąpił problem nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnych, (nadużywanie lub uzależnienie od alkoholu - 118, w tym alkohol i środki psychoaktywne 8 i 4 przypadki, w których osoba podejrzana o stosowanie przemocy była pod wpływem środków psychoaktywnych. Stanowiło to 84% „Niebieskich Kart i dotyczyło 94 rodzin.

Wzrasta liczba wszczynanych procedur w rodzinach z problemem nadużywania lub uzależnienia od alkoholu, **znacząco zmalała zaś liczba osób znajdujących się pod wpływem środków psychoaktywnych do 12 z 35 w 2018 r. tj. o 66%.**

2/ Realizacja celu strategicznego Programu w obszarze postrehabilitacji i pomocy socjalnej polega na zapewnieniu ciągłości terapii, w tym m.in. poprzez dofinansowanie działalności grup wsparcia oraz poradnictwa, kierowanych do osób uzależnionych utrzymujących abstynencję oraz współuzależnionych. W otwartym konkursie ofert w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii wyłoniono 3 organizacje pozarządowe działające w obszarze uzależnień w celu realizacji powyższych zadań tj. Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” oraz Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN.

a) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich realizowało zadanie pn. „Prowadzenie poradni dla osób z problemami narkomanii w roku 2019”. poradni w godzinach popołudniowych tj. 16-21 codziennie przez 5 dni w tygodniu przyjmują ściśle współpracujący ze sobą specjaliści; psycholog, prawnik, certyfikowany instruktor terapii uzależnień i pedagog, którzy udzielali bezpłatnych porad.

Ponadto dla uzależnionych od narkotyków i ich rodzin funkcjonowała grupa wsparcia.

Tabela nr 9. Liczba porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2019 /liczba osób, spotkań/		
			Chł.	Dziew.
1.	Indywidualne porady dla osób dorosłych, rodziców dzieci z problemem narkomanii - 1 raz w tygodniu po 2 godziny	psycholog - 10 instruktor terapii uzależnień - 52		
2.	Spotkania indywidualne z młodymi eksperymentującymi z narkotykami: 1 raz w tygodniu 2 godziny	psycholog	5	---
		instruktor terapii uzależnień	29	7
2.	Spotkania indywidualne z rodzinami osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami /współuzależnionymi/ - 1 raz w tygodniu 2 godziny	Matki - 74 Ojcowie - 5		
3.	Spotkania grupowe 1 raz w tygodniu 3 godziny	43 spotkania		
5.	Porady różne (psycholog, instruktor terapii uzależnień) 1 raz w tygodniu 2 godziny	psycholog - 68 instruktor terapii uzależnień - 17		

Źródło: Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Oddział Lokalny w Bełchatowie

Grupa wsparcia dla rodzin narkomanów/współuzależnionych/ - spotkania odbywały się co najmniej 1 raz w tygodniu po 3 godziny. W 2019 roku odbyły się 43 spotkania, w których uczestniczyło średnio po 14 osób /7 matek narkomanów i 7 żon alkoholików/. Spotkania prowadzone były przez instruktora terapii uzależnień, w razie potrzeby konsultacji udzielał psycholog, pedagog oraz prawnik.

Celem spotkań było dostarczenie wiedzy na temat wpływu narkotyków na życie i zdrowie dziecka jak również całej rodziny, nabywanie umiejętności kontrolowania zachowań destrukcyjnych związanych z przyjmowaniem narkotyków, budowanie poczucia własnej wartości, elementy treningu asertywności, pomoc rodzicom w pokonywaniu własnych trudności emocjonalnych.

b) Stowarzyszenie „KARAN” realizowało zadania pod nazwą „Prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień”. Adresatami były osoby używające narkotyki (oraz ich bliscy).

W ramach realizacji programu realizowano spotkania grupy wsparcia, poradnictwo rodzinne, spotkania pierwszego kontaktu, porady prawne oraz indywidualne poradnictwo dla rodziców dzieci uzależnionych oraz dla osób uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od środków zmniejszających świadomość.

W szczególności:

Spotkania pierwszego kontaktu

Udzielono pomocy i wsparcia osobom uzależnionym, dokonano realnej oceny możliwych rozwiązań, diagnozowano stan zdrowia pacjenta, ustalano plan działania, edukowano w zakresie możliwych, konstruktywnych strategii radzenia sobie w trudnych sytuacjach związanych z uzależnieniem; przekazywano informacje o możliwościach leczenia, członków rodzin osób uzależnionych kierowano na grupę wsparcia.

Poradnictwo rodzinne

Podjęte działania miały na celu w pierwszym kontakcie zebranie wywiadu od klienta i jego rodziny, następnie udzielano klientom wsparcia i pomocy dostosowanej do potrzeb klientów, wspólnie ustalano skalę zachowań problemowych, dokonywano oceny stanu psychicznego odbiorców. W trakcie spotkań rozpoznawano dotychczasowe sposoby postępowania, analizowano je w kontekście ich skuteczności wobec radzenia sobie z zaistniałą sytuacją.

Interwencje kryzysowe

Działania zmierzały do opanowania kryzysu związanego z różnego rodzaju zachowaniami problemowymi z obszaru uzależnienia. Udzielano informacji zwrotnych, uświadamiano, że odpowiedzialność za zmianę leży po stronie klienta, dawanie rad poprzez prezentowanie wachlarza opcji do wyboru przez klienta, strategie, empatyczny styl doradztwa, wzmacnianie poczucia własnej skuteczności. W każdym przypadku dokonywano wielowymiarowej diagnozy klienta - stanu psychicznego, możliwości i ograniczeń, aktualnej sytuacji oraz zaplecza wsparcia w realnym świecie.

Zajęcia informacyjno-edukacyjne

Przekazano rzetelną wiedzę na temat zagrożeń płynących z zażywania substancji psychoaktywnych, uzależnienia od narkotyków, czynników ryzyka i czynników chroniących, jak funkcjonuje osoba uzależniona. Odbyło się spotkanie z młodzieżą w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 2 im. Romualda Traugutta w Bełchatowie oraz z rodzicami dotyczące współuzależnienia.

Grupa wsparcia dla rodzin

Celem tej formy działań było przede wszystkim udzielenie wsparcia rodzinom i bliskim osób uzależnionych, wzmocnienie ich, a także poszerzenie ich kompetencji w obszarze „konstruktywnego pomagania”.

Uczestnicy spotkań grup wsparcia poprzez swobodne wypowiedzi i dzielenie się swoimi doświadczeniami oraz udzielanie informacji zwrotnych innym uczestnikom dostarczali sobie wzajemnego wsparcia w sytuacji kryzysowej.

Warsztaty dla osób współuzależnionych

Uczestnicy warsztatów mieli możliwość nabycia i przetrenowania nowych umiejętności. Zajęcia dały szansę na przyjrzenie się i uporządkowanie swojej sytuacji, szukanie najlepszych dla siebie rozwiązań, poprawienie relacji z innymi ludźmi. Podczas warsztatów beneficjenci mieli okazję w formie praktycznej zastosować strategie i narzędzia radzenia sobie z nurtującymi ich problemami. Uczestnicy pogłębili swoją wiedzę na temat poprawnej komunikacji, nabyli umiejętności zachowań asertywnych, skutecznego radzenia sobie ze stresem i napięciem.

Poradnictwo prawne

Udzielono konsultacji dotyczących kwestii prawnych związanych m. in. z pisanem pism sądowych (o przymusowe leczenie, przeciwdziałania agresji fizycznej i psychicznej); w jaki sposób założyć Niebieską Kartę i inne.

Realizacja powyższych działań przyczyniła się do realizacji celów w znacznym stopniu. Oddziaływaniem programu zostało objętych 106 osób. Beneficjenci programu uzyskali pomoc prawną oraz skorzystali z poradnictwa indywidualnego, rodzinnego. Otrzymali wiedzę dotyczącą uzależnień oraz wsparcie.

Rezultaty:

- 36 osobom będącym w kryzysie związanym z występowaniem uzależnienia udzielono pomocy i wsparcia (uzależnieni zostali skierowani do stacjonarnych ośrodków leczenia uzależnień),
- 24 osoby uzyskały pomoc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowych związanych z problemem narkotyków, wzmocnili swe umiejętności radzenia sobie w tym zakresie w ramach spotkań indywidualnych,
- 22 osoby biorące udział w spotkaniach grupy wsparcia uzyskało pomoc i wsparcie, wiedzę z zakresu uzależnienia i współuzależnienia,
- 2 osoby uzyskały pomoc prawną,
- 81 osób biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych zdobyło wiedzę dot. zagrożeń wynikających z zażywania środków psychoaktywnych oraz form pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem, uzależnionych oraz współuzależnienia.

c) w celu poszerzenia oferty dla osób nieletnich uzależnionych od narkotyków i substancji psychoaktywnych powstał Punkt Informacyjno- Konsultacyjny Bełchatowskiego Centrum Profilaktyki i Terapii, które prowadzi **Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST”**.

Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii to placówka wsparcia specjalistycznego dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, stykających się z problemem uzależnień w życiu osobistym bądź zawodowym, potrzebujących konsultacji, terapii lub innych form specjalistycznej pomocy. Oferta Centrum w szczególności skierowana jest do dzieci i młodzieży z problemem uzależnień, w tym użytkowników tzw. „dopalaczy”, oraz do ich rodziców. Usługi specjalistyczne oferowane w ramach działalności Centrum są nieodpłatne.

Centrum oferuje:

- specjalistyczne wsparcie dla osób przeżywających trudności życiowe, w tym rodzin borykających się z problemami wychowawczymi,
- udzielanie informacji o placówkach terapeutycznych i pomocowych,
- pomoc osobom, które ukończyły leczenie stacjonarne i wspieranie ich w utrzymaniu abstynencji,
- wspieranie rodzin osób uzależnionych oraz rodziców, których dzieci podejmują zachowania ryzykowne, w szczególności sięgają po „dopalacze” i inne substancje psychoaktywne.

W ramach realizacji zadania w 2019 roku w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym terapeuci pełnili dyżury w wymiarze 2 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu tj. od poniedziałku do piątku. Zrealizowano łącznie 403 godziny dyżuru przez 201 dni. Do realizacji zadania zatrudniono zespół specjalistów - 2 psychologów i terapeutę uzależnień, którzy udzielili łącznie 406 konsultacji dla 96 mieszkańców Bełchatowa, w tym 12 rodzin. W ramach dyżurów udzielno informacji, podstawowej pomocy psychologicznej, dystrybuowano materiały informacyjne i edukacyjne.

Ponadto nawiązana została współpraca z placówkami i instytucjami, utworzono bazę placówek. W okresie realizacji zadania nawiązano współpracę z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Komendą Powiatową Policji, kuratorami sądowymi. Przygotowano i wydrukowano informator obejmujący placówki leczenia stacjonarnego w Polsce. Nawiązano współpracę z pedagogami szkolnymi.

Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii MOST prowadziło spotkania indywidualne i grupowe w gimnazjum i liceum z rodzicami uczniów i pedagogami - łącznie 10 godzin, udział wzięło 21 osób.

Organizacja pozyskuje i udostępnia rodzicom, uczniom i nauczycielom profilaktyczne materiały edukacyjne i informacyjne wydane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dystrybucja materiałów odbywa się w szkołach podczas spotkań z rodzicami, warsztatów z młodzieżą, szkoleniach i konferencji oraz w siedzibie organizacji.

Towarzystwo MOST:

1. Współorganizowało Konferencję pn. „Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży” dla pedagogów szkolnych, nauczycieli i kuratorów. W konferencji udział wzięły 62 osoby.
2. Przeprowadziło spotkania grupowe i indywidualne z rodzicami i pedagogami szkół podstawowych i średnich - łącznie 10 rodzin. Udział wzięło 21 osób.

Ponadto w ramach Centrum Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” prowadziło projekt „Terapia osób dotkniętych i zagrożonych problemem narkomanii” realizowany od 04.03.2019 r. do 31.12.2019 r., w formie 1-godzinnych indywidualnych sesji terapeutycznych oraz 1,5 godzinnych sesji terapii rodzinnej przez 8 miesięcy. Łącznie dla 9 uczestników zrealizowano 138 godzin terapii poprzedzonej konsultacją i sporządzeniem indywidualnego programu. Rekrutacja do projektu odbywała się na podstawie wstępnej diagnozy specjalistów podczas konsultacji poprzedzającej podjęcie terapii krótkoterminowej, a także na wniosek lub postanowienie sądu rodzinnego.

WNIOSKI Z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W BEŁCHATOWIE W 2019 ROKU.

Działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii podejmowane w 2019 r. to kontynuacja zadań rozpoczętych w latach poprzednich. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż inicjacja narkotykowa jest coraz wcześniejsza, a to stanowi główny i najważniejszy czynnik ryzyka uzależnienia. Jak pokazują badania, osoby poniżej 20 roku życia uzależniają się 4 razy szybciej niż osoby dorosłe. Coraz częściej zauważyć też można zjawisko zastępowania alkoholu środkami odurzającymi. To skłania do refleksji, że głównym elementem właściwie prowadzonej strategii profilaktycznej i strategii ograniczania szkód powinna być aktualna diagnoza problemów społecznych związanych m.in. z używaniem przez mieszkańców alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Diagnoza taka pn. „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych - Bełchatów 2018” została przeprowadzona w 2018 roku i przedstawiona w Programie Przeciwdziałania Alkoholizmowi na 2019 i 2020 rok. W 2018 r. został również przeprowadzony sondaż wśród dorosłych mieszkańców miasta Bełchatowa dotyczący problemu uzależnień od środków psychoaktywnych. Wyniki sondażu wraz z analizą również znalazły się w Programie Przeciwdziałania Alkoholizmowi na 2019 i 2020 rok.

W 2019 roku została również przeprowadzona wśród uczniów bełchatowskich szkół „Społeczna diagnoza uczniów LUSTRO”, w ramach kampanii społecznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Jej wyniki stanowią podstawę do działań samorządu w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii. Cykliczna lokalna diagnoza ma pomóc w konstrukcji gminnych programów profilaktycznych i zdrowotnych, ułatwia opracowanie strategii postępowania, skoordynowanie działań poszczególnych instytucji działających w sferach związanych z tym tematem, pozwala na porównanie danych i kontrolę skuteczności działań podejmowanych na terenie miasta Bełchatowa. Działania profilaktyczne i pomocowe w głównej mierze powinny być skoncentrowane na dzieci i młodzież, zarówno tę uczącą się, jak i pracującą. W zakresie przeciwdziałania narkomanii szczególną uwagę należy też zwrócić na działania w obszarze ograniczania ryzyka związanego z okazjonalnym używaniem narkotyków, w szczególności w miejscach spędzania czasu wolnego przez młodzież (boiska szkolne, parki, imprezy okolicznościowe, festyny) oraz zaktywizowanie i uaktywnianie placówek oświatowych i kulturalnych do podejmowania działań dotyczących profilaktyki narkotykowej.

IV. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Źródłem finansowania zadań realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Narkomanii były środki finansowe z budżetu Miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2019 r. na realizację zadań wynikających z Programu Przeciwdziałania Narkomanii w rozdziale 851 53 wydatkowano 116 000,00 zł.

Na realizację zadań wynikających z Programu Przeciwdziałania Narkomanii w rozdziale 851 54 /tj. przeciwdziałanie alkoholizmowi/ wydatkowano kwotę 285 062,93 zł., w tym:

- na realizację zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej realizowanej w placówkach oświatowych wydatkowano kwotę: 219 207,47 zł.
- na działalność świetlicy środowiskowej i socjoterapeutycznej prowadzonych przez MOPS wydatkowano kwotę 35 855,46 zł.
- na działalność świetlicy środowiskowej „ARKA” prowadzonej przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich wydatkowano kwotę 30 000,00 zł.

PREZYDENT MIASTA

mgr Mariola Czechowska

WICEPREZYDENT MIASTA

mgr Łukasz Politański

Sprawozdanie nie podlega
anonimizacji

DYREKTOR
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Iwona Nowak